Debreczen, 1898. XXV. évfolyam 164. sz. Hétfő, julius 18.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:
Egy hasábos petit soronkint 5 krjával számittatnak.

Az önálló vámterület felé.

— julius 16.

A babyloni fogságból visszatért zsidókról jegyezték fel a próféták, hogy a jeruzsálemi templom ujból való felépitését csak ugy valósithatták meg, hogy az egyik kezükkel az épitéshez szükséges köveket rakták egymás mellé, egymás fölé, mialatt a másik kezükkel védelmezték a templomot az épités meggátlására törekvő ellenség ellen.

A magyar kormány helyzete se sokkal külömb, mint a jeruzsálemi uj templomot épitő zsidóké.

Mindenekelőtt helyt kell állania a közös vámterület épségben tartása mellett. Meggyőződésből épp ugy, mint az osztrák-magyar monarkia magasabb érdekeinek a szemmeltartásával — folyton azt kell hangoztatnia, hogy az önálló vámtarifa-tervezet előterjesztése, illetőleg a szaktanácskozmányon való nyilvános elbirálás daczára: a magyar kormány hiven és tántoríthatlanul ragaszkodik, a vámközösséghez helyesebben a vámszövetség eszméjéhez. De azért, ha Ausztriában a helyzet sehogy sem javulna, s ha az osztrák részről ujabb támadás intéztetnék Magyarország gazdasági érdekei ellen, akkor aztán, a magyar kormány is fölemeli ám a másik kezét a magyar érdekek védelmére. És coute qui coute; megcsinálná az önálló magyar vámterületet. Az önálló vámtarifa-tervezet elbirálására egybehivott ankét megnyitó ülésén Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter ekként formulázta a magyar kormánynak álláspontját ebben a nevezetes kérdésben:

T. értekezlet! — mondá Dániel Ernő — a kormánynak álláspontja a közgazdasági kérdésekben nem ismeretlen önök előtt. Nemcsak programmjában, hanem számtalan alkalmakkor, a törvényhozás előtt is, kifejezést adott annak, hogy a gazdasági élet berendezésére legczélszerübbnek és az ország érdekeinek leginkább megfelelőnek azt tartja, ha a vám- és kereskedelmi közösség Ausztriával fentartatik, illetőleg továbbra is megállapittatik, de természetesen csak ugy, ha ezen vám- és kereskedelmi szövetségben az ország gazdasági érdekei teljes méltános lást találnak. Ezt az álláspontot vallotta a kormány eddig is mindig, ezen az álláspontón áll most is és ennek az álláspontnak az érvényesitésére, a mint a multban, ugy a jövőben is, meg fog tenni minden intézkedést.

De, t. értekezlet, a mily mértékben meg van győződve a kormány ezen álláspontjának a helyességéről, ugy nem feledkezik meg egy más kötelességről sem, azon kötelességről, a melyet ugy az 1897. XII. t. cz. 68 §-a, valamint az 1898. I. t.-cz. is reá hárit és a mely abból áll, hogy ha ezen vám- és kereskedelmi szövetség vagy éppen nem, vagy nem olyan mértékben volna létesithető, a mint az ország érdekei ezt megkivánják, azon esetre teremtse meg az előzetes feltételeket arra nézve, hogy az ország önrendelkezési jogát érvényesithesse.

Különös fontosságot tulajdonitunk a kereskedelmi miniszter ama kijelentésének, mely hivatalosan és nyilvánosan ujból jogérvényesnek nyilvánitja azt az obligót, melyet a magyar kormány az 1897. XII. 68. §-a és az 1898. I. t.-cz. elfogadásával magára vállalt.

Nem azért, mintha bármikor s akár csak egy pillanatig is kételkedtünk volna a magyar kormány kötelességérzetében és komoly elhatározásában, de azért, mert e törvényczikkeknek az ankét első napján a kereskedelmi miniszter részéről való ünnepélyes hangoztatását egy az osztrák czimre intézett utolsó és szerfelett komoly intelemnek kell tartanunk.

A miniszteri nyilatkozat fontosságát fokozza még az a körülmény is, hogy a mint a kormányhoz közel álló forrásokból kiszivárgott, Dániel Ernő nyilatkozatának fentebbczitált eme passzusait a szerdai minisztertanács állapitotta meg.

Nem tudjuk, hogy minő hatással lesz majd az az osztrák közvéleményre és Ausztria irányadó köreire a magyarkormánynak

TÁRCZA.

A kit szeret az isten!

Irta: **Vértesy Gyula.**

— Azt magához veszi, melőtt az életben a legnagyobb csapás érné! Ugy van — ismételte a szegény néni, — a kit az isten szeret, azt magához veszi és megkiméli a legnagyobb fájdalomtól. Oh, az isten nagyon jó!

Mélyen megrenditett az öreg asszonynak ez a szent hite, a ki akkoriban veszitette el az ő egyetlen támaszát e világon, Sándor fiát, Gáli Sándort, a fiatal irót, a kit igazán élelete virágjában vett magához az isten.

Halála után néhány hetre került szinre az első szindarabja. Megbukott. A lapok másnap lehető legkegyetlenebbül bántak el vele! Igaz hogy a darab gyönge volt, de azért még sem érdemelte meg. Épen erről beszélgettünk az öreg asszony s e közben mondta szinte megnyugodva, hogy az isren jó volt az ő fiához, hogy magához vette.

— Ugy-e csodálkozik azon, a mit mondok! Hogy én az édes anya, szinte örülök a halálának! De lássa, jobb, hogy meghalt a bukás előtt, mely ugyis megölte volna! Mostanáig is csak ez a darabja éltette. Minden reménységét, életének minden czélját ehez füzte! Nem jobb, hogy azzal a hittel ment el a másvilágra, hogy végre része lesz a dicsőségből, a halhatatlansághól!

Dicsőség, halhatatlanság! Nyomorult két fogalom! — tört ki szokatlan hevességgel. Ezek tették tönkre. Az én szép, derék, okos fiamat! A kibül ma, ezek nélkül nagyon boldog ember lehetne! Törvényszéki biró, boldog családapa! Kis unokáim játszadozhátnának itt a térdemen és az én boldogságom is teljes lehetne! Igy pedig vége mindennek! De legalább a Mindenható mégis jó volt hozzá! Megédesitette utolsó napjait és megkimélte a legnagyobb keserüségtől. Nem érte meg azt, hogy be kellett volna látnia, hogy az egész élete hiába való, semmi volt! Nem érte meg azt, hogy életének egész czélját sárba tiporva lássa! És ez óriási kegy a Mindenhatótól! Mert boldogan engedte őt meghalni! Azzal a tudattal, hogy végre egy remek dolgot alkotott.

Mert a többi dolgairól, a sikertelen alkotások egész sorozatáról, maga nem sokat tartott. Persze csak később. Eleintén, mikor ott hagyta a hivatalát hamarosan az első tárczái megjelenése után, akkor még tele volt legfellengzőbb reményekkel a saját tehetsége felől. A hazug dicsérő szavak is elkazatták meg a jó pajtásai is, a kik benne a jó, vig czombora kedvéért az igazi irót is dicsérték. Pedig nem volt benne az igazi irói tehetségből egy szemernyi sem! Én mondom, az édes anya, akinek az életét ez a kinzó tudat keseritette meg. Nézzen reám, még ötven éves sem vagyok és az arczom csupa ránez, a hajam hófehér és alig birok járni. Teljesen össze vagyok törve, megérve a halálra. Ó miatta! Az ő sikertelen küzdései, az ő elpocsékolt élete miatt!

A legjobb tanuló volt a gimnázimban, a jogot is nagyon jól végezte, idejében levizsgázott s doktorátussal ment a birósághoz. Szorgalmas, józan fiu volt s a hivatalában mindenki azt mondta, hogy sokra fogja vinni. S egyszerre csak elvesziti az eszét, elhanyagolja a hivatalát és felteszi magábau, hogy ő iró lesz! Honnan vette ezt az őrülőtes ideát, hogy ki ugratta ebbe bele, nem tudom, de átkozott az a szerkesztő, a ki kiadta az első dolgozatát! Kadták, mert elvégre értelmesen volt megirva és fizetni se kellett érte! Ugy látszik, az a lap szükében lehetett az iróknak! S ő boldogan irta egyszer nekem, hogy otthagyja a hivatalnoki pályát és feljön Pestre. Hiába irtam neki vissza esengve, könyörögve, hogy ne tegye magát tönkre, nem használt semmit.

— Érezem, hogy vétkezném magam ellen, he tehetségemet elfojtanám — irta vissza, együgyü elbizakodottsággal.

És feljött! Az irásaiból, persze, nem tudott megélni. Az efféle harminczadrangu irócskáknak alig fizetnek valamit. A mit egy keresett, az kenyérre is kevés

n

ez a komoly s megszivlelésre méltó intelme, de mi csak helyeselni tudjuk azt, hogy a magyar kormány ily biztosan preczirozza a maga és az ország álláspontját Ausztria népeinek és politikusainak a felvilágositására.

Mert nemcsak egyes, fanatizált magyargyülölő politikusok, de az egész osztrák közszellem (amenynyiben osztrák közszellemről egyáltalán lehet még szó), a leghamisabb nézetekkel van eltelve Magyarország jogait, érdekeit és czéljait illetőleg.

Azért hát nagyon indokolt és helyén való volt Dániel Ernőnek a tarifajavaslat támogatására vonatkozó ama kijelentése is, mely az osztrák kormány által sugalmazott sajtónyilatkozatok ellenében, teljes határozottsággal rámutatott a magyar tarifa-ankét elé terjesztett statisztikai adatoknak a hiteles és megbizható voltára.

Maga a nagytudományu Földes Béla is, kit éppenséggel nem sorolhatunk a kormány barátai közé, készséggel elismerte a kormány által beterjesztett statisztikai anyaghalmaznak a jelentőségét és megbizhatóságát.

Dániel Ernő nagyjelentőségü nyilatkozatai közül azonban mégis azt találjuk a legfontosabbnak, a melylyel Magyarország, Ausztria és Európa közvéleményét megnyugtatni iparkodott az iránt, hogy a beterjesztett tarifa-tervezet elé, még ha a viszonyok fordulata szükségessé tenné is a gyakorlati megvalósitást, sohasem irányulna Ausztria ellen.

A miniszter e koncilians szavai a tarifaankét tagjainál is erős visszhangra találtak, s a felszólaló szakemberek és kitünőségek majdnem kivétel nélkül a közüs vámterület fentartása mellett nyilatkoztak.

Sőt a tizenhárom próbás agráriusok mint Károlyi Sándor és Dessewffy Aurél valósággal tullőttek a czélon a vámközönség fentartására vonatkozó jeremiadiáikkal. Mindenki azonban azzal a föltevéssel és kikötéssel érvelt akként, hogy a fentartó vámközösség alapján is meglesznek védhetők Magyarország mezőgazdasági-, ipari- és kereskedelmi érdekei.

De valamint kitünik a kereskedelmi miniszter nyilatkozatából az, hogy a vámközösség avagy vámszövetség ügyét a magyar kormány csakis az 1879. XII. t.-cz. 68. §-a és az 1898. I.-cz. alapján hajlándó fentartani, épp oly világosan kitünik Lukács Béla és Enyedi Lukács nagyjelentőségü enunciáczióiból az, hogy Magyarország gazdasági érdekeinek a védelmében készek vagyunk elmenni a legszélsőbb határig, egész addig, ahol a külön vámsorompók kezdődnek. Ha kell, ha Ausztria rákényszerit bennünket arra, áttérünk az önálló vámterületre is.

Ezeket tudva, fokozódó érdeklődéssel kisérjük a tarifa-ankét további tárgyalásait és nyugodtan tekintünk — az osztrák zürzavar daczára — a jövő fejleményei elé.

Veritas.

Negyedmilliós sikkasztás Aradon.

Az árvák pénzéből körübelül háromszázezer forintot elsikkasztott Aradvármegye pénztárnoka s aztán megszökött Amerikába. A sikkkasztásra természetesen akkor jöttek csak rá, mikor a sikkasztó már Amerika felé vitorlázott.

A sikkasztónak a hivatali pénztárát nem vizsgálták rendesen; csak a pénz- és értékpapircsomagokat olvasták össze, pedig, mint a sikkasztó szökése után kiderült: az egyes csomagokban csak kivülről volt értékpapir, belől pedig ócska ujságpapiros. Hogy egy pénztárczát csomagok szerint vizsgáljanak meg, ez szinte hallatlan könnyelmüség. Pedig igy szokták ezt már hosszu idő óta legtöbb közigazgatási hivatal pénztárában.

Aztán a sikkasztó pénztárnoknak legfölebb ezerkétszáz forint fizetése volt és semmi vagyona. Emellett olyan életmódot folytatott, mely legalább is kétannyiba került, mint amennyi a fizetése; Aradon házakat vett, Tusnádon diszes nyaralót épittetett s nyáron külföldi fürdőkbe is járt. Csodálatos mindenki előtt, aki nem ismeri a vidéki közigazgatást, hogy a sikkasztó hivatalfőnöke vagy ellenőre miért nem kérdezte magától soha, hogy ez a szegény ember honnan veszi azt a sok pénzt, miből költekezik, miből épit villát és miből vesz házakat? megelégedtek azzal a fölevéssel, hogy talán főnyereményt csinált, vagy a feleségével kapott pénzt, de arra nem gondoltak, hogy a pénztárt meg kellene vizsgálni.

A nagy szenzácziót keltő sikkasztásról levelezőnk a következőket telegrafálja:

Arad, julius 16.

Kriván János, Aradvármegye árvaszékének pénztárosa, körülbelül tiz év óta rendkivül költekező életmódot folytatott, Sokkal többet költött, mint a mennyi a fizetéséből telhetett, noha tiz évvel ezelőtt semmi vagyona nem volt. Eleinte azt hitték, hogy feleségének van vagyona, de utóbb kiderült, hogy feleségének még ő fizetett ötezer forintot, hogy elváljon tőle. Mikor pár évvel ezelőtt Kriván egyszerre két házat vásárolt, azt hitte mindenki, hogy főnyereményt csinált s még akkor sem gyanakodtak rá, mikor Tusmádon fényes villát épittetett. Háztartása is nagy összegeket emésztett föl, leányát egy-két év előtt adte férjhez Lugasra s azt be-

---

volt. Lassanként aztán felettük a mi kis birtokunkat, a készpénzemet, mindent.

— Ez mind tőkebefektetés — mondogatta nekem, mikor néha kétségbeesetten figyelmeztettem ót, hogy mi lesz velünk, ha mindenünket elköltjük, ő pedig nem keres semmit és nincs semmi állása — a jövő busásan kamatoztatja! Még egy-két küzdelmes év és azutan térdet kell hajtaniok a tehetségem előtt!

S elkeseredéssel beszélt az irodalmi klikkekről, a pajtáskodásról, a romlott közizlésről és más egyebekről, a melyekről beszélni szoktak mindazok, a kik sikertelenségük okát nem akarják a saját tehetetlenségükben feltalálni.

— A jövő nekem fog igazat adni! S ezek a nyomorultak, a kik most a könyvemet ledorongolták, nemsokára kalaplevéve fognak üdvözölni.

Azok a nyomorultak, akikre akkoriban ugy haragudott, nagyon okos emberek voltak, a kik megirták róla az igazat, az első könyve megjelenése alkalmából. Azt, hogy mindössze dilettáns számba mehet és hogy irói héna nincs is uenne.

De hát mit ér ez, ha a boros-asztalnál meg a czimborái, a kiknek a borát ő fizette, egyre azt orditozzák a fülébe:

— Te vagy az igazi iró! Csak benned van irói véna! A többi, az mind buta nyárspolgár! Te vagy a legboldogabb ember! Csupa tehetség és csupa szabadság!

Egyszer azután mégis végének kellett lenni a nagy szabadságnak! Elköltötte az utolsó garasomat is és beköszöntött a nyomoruság Ekkoriban már a szervezetét is megtámadta az alkohol és az éjjelezés. S már odáig jutott, hogy egy-egy hitvány tárczácskát is alig tudott megirni. Esengve kértem, hogy próbáljon ismét bejutni valami hivatalba; a vidékre, jó levegőre, a hol majd teljesen egészséges lesz. De ő gunyosan felelte:

— Csak nem megyek vissza a buták táborába! Itt maradok és küzdök tovább!

Valumelyik lapnál aztán nagy nehezen szoritottak neki egy kis helyet. Keserves éjjeli munka volt, kis fizetésért. Ekkor tört ki rajta először az elkeseredettség.

— Gyalázat! Én Gáli Sándor, nyolczvan forintért dolgozzam! Tehetségemnek a legnyilvánosabb kigunyolása!

De azért csak ott maradt! Hova is mehetett volna! És elvégre az a nyolczvan forint is csak volt valami. Igaz ugyan, hogy abból nekem alig adott harminczat, a többit elmulatta, de én takarékoskodva elvezettem belőle az egész háztartást ő pedig, élte az ő idegsorvasztó, éjjeli életét. Reggelenkint majd mindig tántorogva került haza. Én vártam mindennap! S mindennap könyezve láttam, hogy megy tönkre egyre jobban!

Csak ugy délutánonkint tért magához! Ilyenkor ujból előszedte az ő régi frázisait a dicsőségről.

— Meglássd anyám, mi lesz még a te fiadból! Büszke leszel reám!

Nem szóltam semmit, csak éreztem, hogy szorul el a szivem vigasztalan fájdalmában.

— Majd ha darabomat előadják! Mennyi kihivás! Dicsőség! Koszoruk!

S azután szinte őrületes lelkesedéssel beszélt a darabjáról. S ugy a hogy elmondta, egész jó dolognak is látszott. A fantáziáját szinessé és szenvedélyessé növelte az alkohol és az idegesség.

De hol maradt még a kidolgozás? A nyugalmas, okos kidolgozás, a mely nélkül nem lehet irodalmi becsü dolgot alkotni.

Ő lázasan fogott hozzá. S attól a perczttől fogva, mikor megirta az első jelenetét, ez éltette őt és ezenkivül nem érdeklődött semmi iránt. Még a korhelykedéseiről is lemondott s éjjel, mikor hazajött a szerkesztőségből, leült a darabját irni.

Mintha csak leike az utolsó erőfeszitést tette volna, hogy repülhessen s azután haldokolva hullt vissza a földre!

S milyen végtelen boldogság volt reá nézve, mikor érezte, hogy az első szárnycsapásokkal emelkedik a földről.

szélik, hogy leányának hatszáz forint gombostü-pénzt adott.

Kriván a mult hó végén két havi szabadságot kért; megis adták neki, mert beteges ember. Elsején elutazott Kassára, hol a fia a konviktusban tanul, s a fiut magával vitte a családjához Tusnádra. Azután külföldre utazott. Azt mondotta, hogy egy északtengeri fürdőbe megy s nem gyanakodott rá senki, pedig utlevelet is kért, noha Németországba nem kell utlevél.

Tegnap reggel Urbán Iván aradmegyei földbirtokos jelentkezett az aradi árvaszéknél. Bejelentette, hogy egyik gyámfia, Almai Olivér nagykorusittatását kéri. A gyámfiu néhai Almay József alcsili dusgazdag földbirtokosnak a fia. Fivére, Almay József, aki jelenleg Angolországban utazik, már nagykoru. A két Almai fiu részére 250.000 frt értékü földhitelintézeti kötvény volt letétben az aradmegyei árvaszéknél. — A nagykorusitási kérvény benyujtása alkalmából megnézték, hogy rendben vannak-e a kötvények, s konstatálták, hogy a kötvények — néhány darab kivételével — mind eltüntek.

Az árvák vagyonát képező értékpapirok csomagokba rakva hevertek az árvaszék nagy tüzmentes szekrényeiben, de az egyes csomagokban csak fölül volt néhány kötvény, alul csupa értéktelen nyomtatvány és papir.

A rovancsoló bizottság fölkutatta az összes pénzszekrényeket, de sehol sem akadtak nyomára a nagy összegü értékpapirnak, a bizottság tagjai maguk is megdöbbenve ez óriási visszaélésnek szomoru eredményétől, konstatálták, hogy kétszázötvenkilenczezer forint értékü földhitelintézeti kötvényt az árvapénztárból elsikkasztottak.

Csakhamar rájöttek arra is, hogy a letét-pénztárból tizezer forint készpénz is hiányzik.

Szathmáry Gyula alispán tegnap késő éjjel felfüggesztette a rovancsolást s a sikkasztásról ma reggel jelentést tett az ügyészségnek. Konstatálták, hogy a sikkasztást csak Kriván követhette el. A pénztár három kulcsából kettőt az adóhivatalban rendben lepecsételve találtak. Kriván tehát két álkulcsot is használt, mert különben nem férhetett volna a pénztárhoz. Mikor szabadságra ment, akkor rovancsoltak ugyan, de a főpénztárt és kézipénztárt nem vizsgálták meg, ezt fölöslegesnek tartották azért, mert a pénztáros helyettesitésével Bart Efrem ellenőrt bizták meg.

Konstatálták azt is, hogy Kriván az értékpapirokat csak a legutóbbi időben sikkasztotta el, de egyébb sikkasztásokat már régebben is elkövetett. Nevezetesen az értékpapirok szelvényeit februárban beváltotta s ugy könyvelte el, mintha a kiskoruak gyámjának kifizette volna, pedig a pénzt egyszerüen magánál tartotta.

A rendőrség ma házkutatást tartott Kriván lakásán, mely pazar fényüzéssel van berendezve. A lakásban nem találtak semmi értékes dolgot, csak egy levelet, a mely Purmann József pénzügyi titkárnak, Kriván sógorának szólt. A levélre az is rá volt irva, hogy „csak szeptemberben bontandó föl.“ A levelet átadták Purmannak, aki azt nyomban felbontotta. A levélben tizenötezer forint készpénz volt s egy levélpapir, amelyre csak ez a két szó volt irva:

„Gondoskodjál családomról.“

Purmann a tizenötezer forintot átadta az ügyészségnek.

Krivánnak az apósa ma Hamburgból levelet kapott, azt irja Kriván, hogy már hajóra szállott s az uj világba megy.

Az ügyészség táviratilag elrendelte, hogy a csendőrség Krivánnak a tusnádi villájában is házkutatást tartson.

Aradon a sikkasztás hire óriási feltünést keltett: a helyi lapok külön kiadásban értesitették róla a közönséget, mely mindenütt izgatottan tárgyalja a legujabb aradi panamát.

VIDÉK.

Gyilkosság önvédelemből. H. dorogi levelezőnk irja: Kint arattak a Pogácsás Illés tanyáján az érettfejü kalászokat a többi aratóval Petrus Mihály és István unokatestvérek is. Kedden reggel, reggelizés — szalonnasütés közben beszélgetés kezdődött a két testvér és aratók közt a katonai élet felől. Mihály, mint kiszolgált katona azon nyilatkozata, hogy nem is ember, a ki katona nem volt, annyira döhbe hozta a katonaságra alkalmatlannak talált s különben is rovott multu, vere kedésért már büntetve volt Istvánt, hogy testvérjére förmedve azon nyilatkozatot tette, miszerint majd megmutatja ő neki csak az aratást végezzék be, hogy mit tud. A gazda, ki tanuja volt e beszélgetésnek és kifakadásnak, csititotta a dühöskődő embert, ki azonban egész héten dult-fult s gyilkos szemeket vetett bátyjára. Ma reggel aztán kitört s végzetessé vált a napokon át rejtegetett bosszu. Kaszát kalapáltak a munkások, István előbb elkészült munkájával, mint Mihály s otthagyva társait bement az ólba. Mihály munkáját végezve utána ment, hogy megmondja öcscsének, miszerint előbb reggelizzenek meg s aztán fogjanak munkához. A dühös ember a közeledő testvért látva, kést ragadott s az ólban meghuzódva várt. A mit sem sejtő Mihály nyugodtan lépte át a küszöböt, István ekkor rárohant, hogy megölje. Mihály védelmezte magát s egy kezeügyébe akadt fával fejbeütötte megtámadóját s az az ütéstől elszédülve földre zuhant. A zuhanásra elősiető aratók felemelték s szekérre téve behozták a községbe. Utközben azonban István meghalt. A szerencsétlen Mihály önként jelentkezett s elbeszélte az esetet. Most a törvényszéki bonczolás lesz hivatva kideriteni a halál okát. A becsületes józanéletü Mihályt, ki önvédelemből lett testvére gyilkosa, minden ismerőse sajnálja s iránta részvéttel viseltetik.

Megégett nehézkóros. Hajdu-hadházi levelezőnk borzalmas szerencsétlenségről ad hirt: A hadházi keleti temetőben alkalmazott Bakó Mihály, négy gyermek atyja, folyó hó 16 án délelőtt 11 órakor megégett és tiz percz mulva meghalt. — A jelzett napon délelőtt 10 órakor nevezett neje élelmi szerért bejött a városba; a 19 év óta epilepsiában szenvedő férjét és négy kis gyermekét, melyek közül a legnagyobb 9 éves, a kunyhónál hagyta. Tizenegy órakor midőn visszatért, férje iszonyuan összeégve egy sirdomb oldalán fekudt; annyit tudott fejének mondani, hogy fektesse le jó helyre, mert nagyon beteg. Alig tiz percz mulva meghalt. — A megtartott vizsgálat szerint, nevezett a kunyhó előtt levő karámban tüzet rakott, mellé ült és pipára gyujtott. Eközben rájött az epilepsia és arczczal beleesett a tüzbe. Négy kiskoru gyermeke ezt látta, de segiteni nem tudtak; a szerencsétlen ember innen felállott és maga erejéből kijött a karámból. Négy helyen változtatta a helyet, mindenik helyen a ruha foszlányai mutatták a változási helyet; ahol lelült, a fü körülötte megégett; a kunyhótól mintegy négy lépésre elesett és a tüz akadálytalanul emésztette. — A vizsgálat még azt is kideritette, hogy az elhunyt felesége, gondatlansággal nem vádolható, mivel a teljesen vagyontalan család élelmének beszerzese végett volt kénytelen azt magára hagyni és a városba bejönni.

Betegség elől a halálba. H.-m.-vásárhelyről irják lapunknak: Valóban megrenditő véget ért tegnap egy fiatal asszony, aki gyógyithatatlan betegségben szenvedett évek óta. Bánhidi Béláné sz. Hunyadi Julianna ez a szerencsétlen nő. Óriási kinok közepett, a legvégső erőfeszitéssel követte el rettenetes tettét. A szegény asszony nem engedte megoperálni beteg mellét s mikor az orvosok azt mondották, hogy igy menthetetlenül veszve van, megvillant agyában az öngyilkosság eszméje. Négy izben is elkövetett öngyilkossági kisérletet: mindannyiszor eredménytelenül. Felakasztotta magát, gyufa-oldatot ivott, de gondos férje visszaadta a rá nézve nyomorult életnek. Tegnap reggel, midőn férje eltávozott mellőle, ingben kiszaladt az udvarra; és ott fejjel a kutba vetette magát. A megrémült ember segitségért szaladt később, de hiába, — az asszony odaveszett. Talán igy jobb is neki. Számos kis gyermeke siratja az öngyilkos nőben az anyát.

Nagyon kis emelkedés volt ugyan az, de én is észrevettem mégis, ő pedig azt hitte, hogy már a csillagok között jár.

Rajongással olvasott fel részeket a darabjából, melyek néha ugy tetszettek nekem is, hogy igazi költői részek! De az egésznek az összefüggése, a csomó lebonyolitása olyan gyermekes, oly erőtlen volt!

Szerettem volna neki megmondani, de féltem tőle! Meg aztán nem is akartam elrontani az ő végtelen örömét, a ki azt hitte, hogy végre tökélotes müvet alkotott, olyat, mely a legnagyobb irók alkotásaival vetekedik! S azután azt is sejtettem, hogy jobban ugy sem tudná megirni!

A darabot azután hosszu huzavona, javitgatás és egy kis protekczió utján elfogadták előadásra. Nagy nap volt az! Mint valami király, ugy beszélt velem.

— Most kezdődik az én időm! Fényességet és ragyogást látok mindenfelől! S hódolatokat, melyeket majd lábaim elé raknak.

Másnapra nem birt felkelni az ágyból. Kimerült szervezetének ez az utolsó izgatottság megadta a végső döfést. S szikkadt, lázas arczczal, a halálos betegek csodásan fénylő tekintetével nap-nap után beszélt a jövőjéről, a fényes karriérjéről, mely a darabja premmiérjével fog kezdődni.

Az utolsó nap délutánján egyszer csak halk, reszkető hangon mondja:

— Hallod, hogy tapsolnak! Engem hivnak! Megyek, megyek! Hogy tombolnak! A nevemet kiabálják! Dicsőség, édes dicsőség!

Este pedig, mikor lehajtotta fejét az utolsó nagy örökálomra, suttogva szólt, félig lehunyt szemmel:

— Holnap korán reggelre az összes lapokat hozasd meg! Milyen gyönyör lesz olvasni! Mind tele lesz az én sikeremmel! Megmutattam, mit tudok . . . A lapokat mind!

S olyan végtelen boldog mosolygás ült ki sárga arczára, mintha nem is halt volna meg, csak valami édes, gyönyörü álmot álmodnék . . .

Hát mondja, nem nagyon szerette az Isten ezt az én boldogtalan gyermekemet? Áldassék érte a neve!

Könny se csillogott már a szemében! Megnyugodva, hálaadólag mondta:

— Olyan szépen aludott el! S a miről egész életében álmodott, arról álmodik ott tovább is: hirről, dicsőségről! Az utolsó órák mindenért kárpótolták! Egy élet hiábavaló küzdelmeért, egy élet eldobott boldogságáért . . .

S mig az öreg asszony beszélt, én is ugy éreztem, hogy Gáli Sándort irigyelnünk kell! Hiszen boldogan élt az, a ki boldogan hal meg . . .

Tanár változás a böszörményi gymnasiumnál. Groó Vilmos tanárt a békés csabai főgymnasiumhoz választották meg. Helyére most pályázatot hirdettek.

Sztrájkoló munkások. B.-Ujvároson Fürst Ödön tanyáján 14 böszörményi s 22 ujvárosi ember megtagadta az aratási munkálatok végzését. Egyelőre közjegyzői megintést kaptak.

Uj ref. népiskola épitése Hajdu-Böszörményben. H.-Böszörményben az ev. ref. egyház diszes uj elemi leányiskolát épittet 8 tanteremmel, tanitói irodával, szertári szobával ellátva. Az épitést Takács Ferencz és társa épiti 21 ezer frtért; a felszerelés ezenkivül 3—4 ezer frtba fog kerülni. Az épités már nagyon előhaladt, ugy, hogy az épület még ez évben tető alá kerül, de rendeltetésének csak a jövő évben fog átadatni. — Az impozáns épületet Böszörmény legszebb főterén, a Kossuth-téren emelik; kár, hogy előtte valóságos pocsolyatenger van, melyben a jó meleg nyári napokon disznók fürödnek. Ideje volna már, hogy Böszörmény városa — ha közmunkával is — helyre hozná a Kossuth-tér ezen részét.

Rablógyilkos czigányok.

— *Tiz év előtti gyilkosság felderitése.* —

(Saját tudósitás.)

Debreczen, julius 18.

Vakmerő rablás történt tegnap fényes nappal városunkban. A rablást czigányok követték el és véletlenül épen azt rabolták meg, *kinek atyját tiz év előtt meggyilkolták.* A megrablott ráösmert atyja gyilkosára s a rablógyilkosok már az igazságszolgáltatás kezében vannak.

A rablási esetről s annak részleteiről tudósitónk a következőket irja:

Dáni Ferencz napszámos tegnap reggel a Vecsey-féle tanyáról a városba jött, hogy heti élelmét megvásárolja.

A déli ónákban mikor bevásárlásait bevégezte, igyekezett vissza a tanyára, de utközben a Miklós-utcza végén letért a Csanádi-féle koresmahelyiségbe sört inni.

A szomszéd asztalnál czigányok ültek, kik észrevették, mikor Dáni egy üveg sör elfogyasztása után fizetett, hogy pénz van nála.

Mikor Dáni a koresmából távozott, a czigányok utánna mentek s alig pár lépésnyire, a czigányok közül három megrohanta, földre teperte.

A czigányok hamar végeztek vele. Zsebeit kivágták s belső zsebéből elvették tárczáját melyben 30 forint készpénz volt. Dáni eközben előrántotta hat lövetü revolverét s a czigányokra fogta. A czigányok egyik s kést rantott elő, mig ketten kicsavarták kezéből a töltött revolvert.

Mikor már a revolvert megkeritették, mind hárman futásnak eredtek.

Dáni az összesereglett emberekkel üldözőbe vette a czigányokat, de eredménytelenül. Felment a központi rendőrségre s *Pávay* Gyula ügyeletes rendőrbiztosnak jelentést tett a rablásról s egyidejüleg azt is jelentette, hogy a czigányok közül kettőben, **Lakatos János és testvére személyében felösmerte azokat az embereket, kik 10 évvel ezelőtt az ő apját Dáni Jánost Kis-Kállóban meggyilkolták.**

A két Lakatost annak idején el is fogták és Miskolczon zárták el. Még a vizsgálat befejezése előtt a börtön falát a czigányok kiásták és megszöktek. Azóta bujdostak az országban.

Az ügyeletes biztos intézkedett a czigányok kézrekeritése iránt s két lovas rendőr egy óra mulva elfogta *Lakatos* Jánost és *Rostás* Józsefet, kik Dánit megrabolták. A harmadik, Lakatos József megszökött.

Erdélyi István rendőr-fogalmazó Lakatost és Rostást kihallgatta, de azok a gyilkosságot tagadják. A rablást beösmerik sőt az egyiknél, Lakatosnál a revolvert is megtalálták.

A rendőrség a rabló czigányokat még a mai nap folyamán átkisértette a kir. ügyészséghez, hol a további vizsgálatot folytatni fogják.

Tanügy.

* **A magántanfolyam.** Tiz nappal ezelőtt egy felhivást bocsátottam közre, a melyben arra szólitottam fel a debreczeni szülőket, akiknek IV. gimnáziumot végzett fiai vannak és azok az ev. ref. főgimnázium V-ik osztályából kiszorultak, hogy jelentkezzenek nálam s ha elegen lesznek, itt helyben az V. osztályból magántanfolyamot nyitok. — *A felhivás nem vezetett eredményre*, a mennyiben 2—4 szülő, illetve tanuló jelentkezett. Nem keresem: ki, vagy mi ennek az oka, a bizalom hiánya-e személyem iránt, vagy egyébb; elég az hozzá, hogy a dolog nekem nem sikerült s igy visszaadom a jelentkezett szülőknek igéretüket s kivánom, hogy vegye a dolgot a kezébe más és legyen szerencsésebb én nálam. — Debreczen, 1898. julius 18-án. *Kohányi* Gyula, a „Debreczen" f. szerkesztője.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára irni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartatnak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattár a felek felvilágositásokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u 3—6-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthon"-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyüjtőszekrényből a beadványok kivétetnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbiróság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Famunkatanitás. A kézügyesitő egyesület főreáliskola mühelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden elészitő csoport. Szerdán és pénteken haladócsoport.

Népkönyvtár az árok-utczai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

—

— **József kir. herczeg Debreczenben.** *József* főherczeg, a honvédség főparancsnoka — mint azt a helyi lapok között legelőször is jeleztük — Debreczenbe érkezik, hogy az itt összpontositott 3. honvéd gyalogezred felett szemlét tartson. A legmagyarabb kir. herczeg *20-án, szerdán este 10 óra 12 perczkor érkezik* Szathmár felől Debreczenbe. A főherczeg minden ünnepélyes fogadtatás mellőzését kérte megérkezésénél. — Mindazonáltal az indóháznál várni fognak *Degenfeld* József gróf főispán, ki ugyanazzal a vonattal jön Máramaros-Szigetről, *Jekelfalussy* Lajos tábornok, dandárparancsnok, *Simonffy* Imre kir. tan. polgármester, a tanács több tagja, dr. *Wolafka* Nándor vál. püspök, *Zsigmond* Sándor esperes, a fürdőn időző *Kiss* Áron püspök helyettese. A kir. herczeg a város ötlovas diszes hintaján jön be a városba.

Másnap 21-én d. e. szemlét tart a honvédség felett. Délben 25 teritékü bankett lesz a Bikában. Délután a kir. herczeg a „Bika" szálloda előtt felszáll a helyi vonatra s kimegy a nagyerdőre a honvédtisztikar lövöldéjébe. Pénteken, 22-én délelőtt megszemléli a pallagi gazdasági intézetet és földmives-iskolát. A kir. herczeg Debreczenben időzése alatt a „Bika" szállóban fog lakni. — *A város közönségét felhivjuk, hogy a legmagyarabb főherczeg itt időzése alkalmával lobogózza fel házait és este az érkezésnél a vasuttól a Bikáig világitsa ki az ablakokat*, hogy — habár a hivatalos fogadtatás mellőzését kéri is a kir. herczeg, — bevonulása mégis impozáns és Debreczen hiréhez méltó legyen.

— **Uj regényünk.** *A sors.* E czimmel uj regény közlését kezdjük meg, — az olasz irodalom egyik remekét, mely finom lélektani rajzaiban egy szerelmi történetet mutat be jellemző olasz keretben, az olasz karakter müvészi kidomboritásával fordulatos és oly érdekes mesében, mely az olvasó figyelmét mindvégig leköti. A regényt, melynek érdekes történeti háttere is van, *Váradi* Ödön kollegánk, a fiatal és jónevü debreczeni iró forditotta.

— **Hangverseny az Angol-Királynő kerthelyiségében.** Élénk emlékében van még közönségünknek *Kósa* József, a ki a mult évben müvészi hegedüjátékával s kitünő hangjával oly kellemes szórakozást nyujtott a Dankó hangversenyeken. Hatásos imitáló képessége is vonzotta a közönséget az Angol Királyné diszes és kellemes kerthelyiségébe, Dankó Pistán kivül Kósa József és *Laub* Irén mindketten a m. kir. opera tagjai voltak a közönség kedvenczei. Most ismét ide jön Debreczenbe Kósa József és Laub Irén és gyönyörködhetünk kitünő előadásaikban s élvezhetjük kellemes hangjukat. Az Angol Királynő kerthelyiségében tartják meg hangversenyüket, melyre felhivjuk a közönség figyelmét.

— **Leégett gőzmalom.** Téglás község lakosságát vasárnapra virradó éjjel félrevert harangok zugása zavarta fel álmából A vasut mellett elterülő Rosenfeld testvérek tulajdonát képező gőzmalom lángban állott. A község lakossága pillanat alatt talpon volt s mindenki sietett a tüzet oltani. Meg is kisérelték az oltást, de hasztalan, mert a malom leégett. A tüz a belső helyiségben keletkezett s tovább

harapódzott, ugy hogy a gépek és az összes felszerelés elégett. Az irodahelyiségben a tulajdonosoknak pár száz frt készpénzük is volt. *Mádai* téglási czipész és a malomi főgépész, életük veszélyeztetésével behatoltak az égő irodahelyiségbe, hogy a készpénzt és a könyveket kimentsék, de sikertelenül, sőt lélekjelenlétüknek és bátorságuknak köszönhetik, hogy mindketten ott nem égtek. A malom teljesen leégett ás most romokban hever. A kár 20.000 frt. A csendőrség vizsgálatot indított, mert az hirlik, hogy a malmot bosszuból gyujtották fel. A malmot négy év előtt épitették ujonnan, mert egy izben már leégett.

* **Állásáról lemondott jegyző.** Báró Feilitzsch Berthold, Szabolcs vármegye főispánja, Kozák Mihály Kótaj községi jegyzőt, több rendbeli szabálytalanság miatt, állásától felfüggesztette. Nevezett jegyző a fegyelmi vizsgálat befejezését be sem várva, állásáról lemondott.

— **A szegényház kertészete.** A városi szegényházban, hol az ügyefogyottak és szegények gondos ápolást és szeretetet találnak, konyhakertészettel is foglalkoznak. Hogy milyen jövedelmező foglalkozás ez, kitünik onnan hogy junius hóba e czimen 111 forint 69 kr. folyt be az alamizsna váltság pénztárába.

— **Hadgyakorlatok.** Az idei nyári hadgyakorlatokról érdekes hireket telegrafálnak Bécsből. A N. W. T. értesülése szerint az idei, Szeged mellett tartandó hadgyakorlatok alkalmával lép először akczióba az osztrák-magyar dunai hajóraj, amely a Szamos, Kőrös, Maros, Lajtha, nevü monitorokból, egy előőrs és egy torpedónaszádból áll s amelynek szárazföldi csapatokkal való együttmüködését fogják gyakorolni. A Buziás környékén tartandó nagy záróhadgyakorlatok alkalmával először fog Ferencz Ferdinánd főherczeg, mint hadtestparancsnok szerepelni még pedig a temesvári hadtest élén.

— **Veszedelmes légycsipés.** Tischler Dávid böszörményi lakos, 17 éves szép leányának a kezét egy légy megcsipte. A leány nem is ügyelt reá. Később a keze, majd a fél karja, majd a félteste feldagadt. Most sulyos betegen fekszik.

— **Tolvaj lókupeczek.** Erdős Sándor és Kiss János böszörményi lókupeczek még két évvel ezelőtt Miskolczról jövet T.-Polgár alatt találkoztak Gajdus Márton böszörményi marhakereskedővel, ki szintén Miskolczról jött lóháton. Erdős és Kiss magukhoz hivták a szekérre Gajdánt. — T.-Polgáron aztán együtt meglátogatták Gajdánnak egy ösmerősét, egy odavaló kovácsmestert, kinél Gajdán talyigát csináltatott. A kovács nagy vendégségben részesitette őket; ráadásul elmentek a vendéglőbe a taligára áldomást inni. Volt pénz bőven, mert Gajdán jó vásárt csinált Miskolczon, a puszli zsebben volt vagy 900 frt. Ezt megsejtette a másik két czimbora s mikor hazaindultak Böszörménybe, Erdős kivett a Gajdán pénzéből 10 frtot, amiért Kiss János kérdőre vonta, hogy mit akar vele. „Jó lesz utiköltségnek!“ nyugtatá meg Erdős. Gajdán otthon kijózanodva, észrevette a lopást; de nem szólt, hanem a véletlenre bizta kiderülését. A véletlen két év mulva fel is deritette a lopást, a mennyiben Kiss valamiért megharagudott Erdősre s most a napokban felfedezte Gajdán előtt a tolvajlást. Gajdán rögtön jelentést tett a rendőrségnél, mely a vizsgálatot azonnal meginditotta. Most már Gajdán nem 10 frtot követel, hanem 150 et, mert mint állitja, ennyi hiányzott a pénzéből. Erdős a 10 frt eltolvajlását beismerte. Ügyük a biróság előtt van.

— **A városház átalakitása.** A városháza keleti szárnyának átalakitását s az egész épület hiányainak helyrehozását 65000 frt. költséggel, tegnap a tanács is elfogadta s az épitési, valamint a jog- s pénzügyi bizottság által felhozott indokok támogatásával pártolólag tejeszti a közgyülés elé.

— **Német szóra.** Kedvező alkalom kinálkozik arra, hogy helybeli szülők gyermekei gyakorlatilag sajátitsák el a német nyelvet, amennyiben *Kiszely* Rezső vasuti raktárnok *Dobsinán* fia részére cserehelyet keres. A dobsinai elemi és polgári iskolák jóhirüek, a családban németül beszélnek és saját gyermekükként fogadnák a cserében adandó egy vagy két fiut, leánykát.

— **Becsületes gondolkodás.** Erzsók néni mindennap reggel kiteregeti a piaczon az áruit. Együtt van ott a legvegyesebb áru: a szatyingtól a vöröshagyma füzérig. Vigyázni is kell rá szörnyen, mert az ilyen helyen sok az afféle ember, aki szereti a más holmiját.

Történik azonban, hogy Erzsók néninek egy kis dolga akad a szomszédos boltban s már távozó félben van, mikor odaszól neki a Tecza menyecske:

— Minek mén el kend? Nem fél kend hogy elvisznek valamit?

— Má' hogy félnék! — mondja rá határozottan Erzsók néni.

— Hát mé' nem fél? — kiváncsiskodik a másik.

— Ugyan má, Tecza hugom, hogy vinnének el valamit, mikó asse tugyggyák, hogy mi az ára!

És ezzel Erzsók néni nyugodtan távozott.

— **Táncztanitók gyülése.** *Alföldy* Károly táncztanitó tegnap érkezett haza Zwickauból, ahol az európai nevesebb táncztanitók gyülést tartottak, a melyen a modern táncztanitás módjait tárgyalták. A két napi kongresszus után ünnepély következett, melyen különböző nemzeti tánczot mutattak be. Rendkivül érdeklődést keltett a csikós táncz, a melyet *Alföldi* Károly és *Kinsky* lejtettek el. A szünni nem akaró tapsra még eljárták a palotást is. A Zwickauer Tagblatt elismeréssel emlékezik meg Alföldy tánczáról, melyet magyaros tüzzel lejtett el.

— **Uj malom-igazgató.** A 600,000 frt. alaptőkével alakult „Egyesült nagyváradi László- és Hunyady-gőzmalom r. társaság“ vezérigazgatójául *Lewitter* Miksát a *debreczeni* „István“-malom disponensét választották meg, aki állását már el is foglalta. A rekonstruált vállalat az őrlést 1—2 hét alatt megkezdi.

— **Kerékpárosaink Nyiregyházán.** A debreczeni kerékpáros egyesület tegnap viszonozta a nyiregyházi társegylet látogatását. Három csoportban huszonnyolczan rándultak át *Laszgallner* Kálmán elnök vezetése mellett részint kerékpáron, részint vasuton, részint Téglásig kerékpáron s onnan vasuton. — A társaságban hölgyek is voltak: Bognárné, Luxné urnők, Laszgallner Elza, Lux Olga, Laszgallner Nóra és Bognár Matild; ez utóbbiak hárman kerékpáron mentek Téglásig. A nyiregyháziak rendkivül szivesen, páratlan vendégszeretettel fogadták a debreczenieket. A pályaudvaron a kör tagjain kivül a város részéről *Bencs* polgármester és a városi rendőrfőkapitány a megye részéről pedig a főispán titkára fogadta a debreczenieket. A hölgyeket óriási virágcsokrokkal lepték meg. Gazdag villásreggeli után kerékpáron megtekintették a várost s délben ugyancsak kerékpáron a Sóstó fürdőre vonultak ki, ahol lucullusi bankettet rendeztek tiszteletükre, amelyen résztvettek Nyiregyháza notabilitásai, élükön a polgármesterrel és a város orsz. képviselőjével. Volt sok toaszt, délután táncz a Benczi muzsikája mellett. A debreczeniek nagyrésze az esti vonattal tért vissza.

— **Bessenyey szobra.** A hires gárdista költőnek, *Bessenyey* Györgynek emlékszobrot emel szülővárosa, Nyiregyháza. A város a szobor készitésével Kallós szobrászt bizta meg, aki a mintát most fejezte be. Bessenyey érdekes alakját álló szoborban tünteti föl a müvész, a nemes testőrök egykoru ruhájában. A szoborbizottság Mikecz János nyiregyházi polgármester vezetésével hétfőn érkezik a fővárosba, hogy megtekintse és átvegye a mintát. A bizottság intézkedik a szobor érczbeöntéséről is, mivel a leleplezési ünnepet még ez év őszén meg akarják tartani.

— **Megfagyva talált pásztorfiuk.** Máramaros Szigeti levelezőnk irja: *Szinevér* máramarosmegyei községből dr. *Kozma* Sándor főorvos pár nap előtt azt a jelentést kapta, hogy ott a havas aljában két tizenhat éves pásztor-fiut *megfagyva* találtak. Érkezett még ilyen jelentés — nem ugyan a főorvoshoz — *Herincse* községből is. Azt jelentették ugyanis, hogy egy gazda 14 éves fiával sót küldött a havasra a juhászoknak, de az uton a hegyek között nagy jégeső érte a fiut s csak két nap mulva akadtak rá arra menő emberek, hol a fiu egy fa alatt megfagyva holtan eküdt.

— **Betörés.** Az Egyháztéren, az egyház tulajdonát képező ház emeletén tart lakást *Schwarcz* Vilmos bőrkereskedő, aki jelenleg fürdőben időzik s a ház Bernardin Gyula házmester felügyelete alá van helyezve. Tegnap furcsa meglepetés érte a jó házmestert. Egyik levélhordó, Schwarczot keresvén, benyitott a lakatlan hajlékba, méltó bámulatára a házmesternek, ki jól tudta, hogy Schwarczék, mielőtt eltávoztak volna, mindent gondosan bezártak. A házmester ezután a levélhordóval és a fürdőn levő dajkának egy asszony ismerősével a nyitva levő szobába mentek és találtak 17 darab kulcsot és egy női czugos czipőt. Ezenkivül konstatálták, hogy a felnyitott szobából hiányzik 6 párna, 1 dunna, 1 derékalj és ezüstkészlet. A gyanu ugyan még senkire sem irányul, de nem kell félni, hogy sokáig rejtve marad, mert a lakás közvetlen *Harsányi* vizsgálóbiróé mellett van, aki az ő kiváló nyomozási képességéről általánosan ismeretes. Pósalaky Mihály azonnal megtette jelentését s a rendőrség meginditotta a legszélesebbkörü nyomozást a betörő személye kideritésére.

— **A krajczár vége.** A Nagyméltóságu m. kir. pénzügyminiszter urnak 40918. számu rendelete folytán közhirré tétetik, hogy az ausztriai értékü 1 azaz egy krajczáros és fél krajczáros réz váltópénz a magán forgalomban csak 1898. évi junius hó 30-ig fogadandó el, az állami pénztáraknál és hivataloknál pedig csak 1899. évi deczember hó 31-ig fogadtatnak el s hogy 1899. évi deczember hó 31-dike után azok sem név értékükben sem anyagi értékük megtéritése mellett többé sem fizetésképpen el nem fogadtatnak, sem be nem váltattnak. A városi tanács.

— **Alapitvány a kórháznak.** Néhai *Jámbor* Mihály h.-sámsoni orvos több rendbeli jótékonyczélu alapitványai közül egy 200 frtos a debreczeni kórháznak

jut. A kórházi bizottság tegnap ezen alapitványra nézve ugy rendelkezett, hogy mindaddig tőkésittessék, mig annyira nő, hogy kamataiból egy betegágy fenntartható. Az alapitványt külön kezelik „Jámbor Mihály alapitványa“ név alatt.

— **A város ludovikai alapitványa.** Magyar katonai tisztképzésre csaknem százévvel ezelőtt tett alapitvány ügyének végleges rendezése kerül szőnyegre a juliusi közgyülésen. A városnak a Ludovika akadémián tett alapitványáról alapitó oklevél kiállitását kivánja a honvédelmi miniszter azzal együtt, hogy az alapitványi tőke kamatait a Ludovika akadémián lévő két s az uj honvéd főreáliskolában lévő egy ösztöndijas hely fenntartásához szükséges összeggel egészitse ki. A tanács a jogügyi bizottság által tárgyalt alapitó levél szövegét elfogadásra ajánlja s egyuttal javasolja, hogy az alapitvány kamatai kiegészitésére 1899 re 128, 1900-tól kezdve pedig állandóan 428 frt vétessék fel a költségvetésbe.

— **Az Orbánék korsója.** Egy mázos cserép korsó aligha halálát nem okozza egy becsületes legénynek. Ugy történt, hogy kedden este vizért mentek a tarjáni leányok. A deli Ték János már ott várta kutnál a szép Orbán Évára, akit a Ferencz bátyja még a szellőtől is félt nagyon. A Ték fiu elvette a mosolygó szép leánytól a korsót s megakarta meriteni, de abban az átkos perczben toppant oda az Orbán Ferencz.

— Tedd le azt a korsót! — rivalt a legényre.

Ték János ugy tett, mintha nem is neki lett volna czélozva a szó, mosolygott csöndben és végigczirógatta tekintetével a leányzó piruló orczáját. Orbán Ferencz dühbe borult, megkapta a legény kezét:

— Tedd le mondom, nem a te kezedbe való az Orbánék korsója!

A Ték gyerek elszégyelte magát, de el is öntötte az epe. Fölemelte magasra a zöldre mázolt cserép korsót s ugy odasujjantett vele az Orbán Ferencz homlokára, hogy a hitvány edény ezer darabra tört, a legény meg egy vérbe borultan szótlanul hanyatlott le a földre. Mikor haza vitték még nem jött eszméletre s a doktor azt hiszi, hogy nem lehet megtartani szegényt az életnek. — Ték Jánost elfogták a csendőrök.

— **Vidám versek** czimmel, Szirántől, — mint irtuk — könyv jelen meg, mely már nyomás alatt van és pár hét mulva igen diszes kiállitásban kerül ki a sajtó alól. Fölkérjük az irodalom barátait, hogy Szirént könyvének kiadásában pártolja. Az előfizetési pénzek a Csokonai nyomdába küldendők.

— **A tiroli és a galicziai.** Egy tiroli uriember és egy galicziai utazó szállt meg a napokban egy itteni szállodában.

Még az uton megismerkedtek és két egymás mellett lévő szobába szálltak.

Tegnap a galicziai el akarván utazni, szólott a szoba-pinczérnek, hogy ruháit és czipőit még este vitesse kitisztittatni, mivel a hajnali vonattal utazik, mikorára fel is költsék.

A szolga véletlenül elcserélte a ruhákat és midőn az utazó hajnalban felöltözött nem vette észre, hogy a tiroli ruháit vette fel.

A lépcsőházban azonban tükör volt és megláthatta benne magát.

Meglepetten felkiáltott:

— Ostoba pinczérje! mondtam neki, hogy engem költsön fel és a szamár felkölti a tiroli urat!

— **Elveszett.** tegnap d. u. $^1/_2$6-tól $^1/_2$8 óráig a nagyerdei sétányon egy sima nagy karék; a szives megtaláló kéretik azt, mivel ugy sem nagy értékü, de az illetőnek kedves emlék, e lap kiadóhivatalába küldeni, hol is — megfelelő — jutalomban részesül.

Közönség köre.

I.

Köszönet.

A debreczeni m. kir. dohánygyári munkások által 1898. julius hó 9-én a nagyerdei Dobos-pavillonban megtartott nyári tánczmulatság alkalmával felülfizetni szivesek voltak.

Szent-Királyi Tivadar, Tóth Gyula urak és a légszeszgyári igazgatóság 10—10 frt, Kohn Sámuel 5 frt. Balás Ödön 4 frt, Debreczeni Lajos és Ganovszky Lajos 3—3 frt, Boldog István, Rex József, Glück Géza és özv. Rosenberg Albertné őnagysága 2—2 frt, Rankai József, Kántor József és Bloxberg Simon 1—1 frt, összesen 56 frt.

A jótékony czélra adományozott összegért a betegsegélyző pénztár nevében hálás köszönetét nyilvánitja.

A rendezőség.

II.

Köszönet nyivánitás. Lesujtó bánatunkban a mely bennünket férjem néhai Margittay Sándor váratlan halála folytán ért, jólesőleg tapasztaltuk az elhunyt iránti és irántunk nyilvánult közrészvétet. Fogadják mind azok kik szivsebünk fájdalmának enyhitéséhez hozzájárultak, őszinte és hálás köszönetünket. Özv. Margittay Sándorné és gyermekei.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata. —

Karhatalommal kiköltöztetett törvényszék.

Budapest, julius 18. A mesék világába tartozik ugyan igy első látszatra, hogy egy törvényszéket karhatalommal költöztessenek ki saját helyiségéből, de mégis csak megtörtént ez *Nyitrán*, a mi azt bizonyitja hogy a csodák kora még nem járt le. A törvényszék ugyanis oly büzös, egészségtelen lyukban volt ott elhelyezve, hogy máshelyütt a rablógyilkosnak is különb börtönczellát adnak. Folyamodtak e miatt az igazságügyi hatósághoz majdnem minden évben, de esak haladt, maradt a dolog. Végtére is több oldalról jövő felszólitás folytán Nyitra vármegye alispánja utasitotta a rendőrkapitányságot, hogy a nyomoruságos lyukat vizsgáltassa meg s a vizsgálatnak az lett a meglepő eredménye, hogy az alispán julius hó 10-ről kelt határozatával meghagyta a törvényszék elnökének, hogy az egészségügyi tekintetben meg nem felelő épületből ez év október 1-ig feltétlenül kiköltöztesse a törvényszéket, mert különben a kiköltöztetést ő fogja eszközöltetni az igazságügyi kormány költségére.

A nagyságos asszony, mint sulymérték.

— A kis növendék tudománya. —

A legutóbb lefolyt vizsgálatok alkalmával történt egyik leányiskolában, ahol mellékesen megjegyezve, a bébéket a legszebb kisasszonyok tanitgatják a betüvetés és sokszorozás nehéz tudományára.

A vizsgáló-biztos a sulymértékek felől kérdezősködött egyik hófehérbe kiöltöztetett kis leánytól, akit éppenséggel nem zavartak meg a hallgatóság kiváncsi tekintetei.

— Kis Mariska, megtudnád-e nekem mondani, hány kilóból áll egy métermázsa? — kérdezé a vizsga-biztos.

— Igen, — mondá a kis Mariska. Egy métermázsa annyi, mint száz kiló.

— Hát egy kiló hány részre oszlik? — faggatta tovább a leánykát a biztos ur.

De a kis Mariska erre már azt mondta selypitősen:

— Kérem, ezt már nem tudom . . .

— De legalább tudnál-e itt az iskolában olyan tárgyat mutatni, amely meg van egy kiló. Például a kis fiu ott, kérdezte a biztos s reámutatott egy, a mamuska szoknyájába kapaszkodó kis fiura, megvan-e az egy kiló?

— Ujjé, mondá a kis Mariska, jóval több . . .

— Hát kis leányom, olyant tudnál-e itt az iskolában mutatni, ami megvan egy métermázsa? . .

A bátor kis leány körültekintett. És a nézőközönség között egy kövér urhölgyön akadt meg a tekintete.

Az örömtől csak megvillant a kis lánynak a szeme és diadalmasan kiáltá, a kövér urhölgyre mutatva:

— Az a nagyságos asszony ott, megvan egy métermázsa.

A vizsgabiztos nem faggatta az ötletes kis leánykát tovább, mert a vidámság angyala keresztül repült a vizsga-szobában és a termetes urhölgytől eltekintve, vizsgálók, hallgatók s tanitók mindnyájan kaczagtak.

A modell.

Őrülten beleszerettem a piktor barátom modelljébe.

Ugy történt a dolog, hogy addig hivogatott az a nagyhaju festő-gárda, mig egy reggel lebaktattam a müterembe. Amint az előszobán átmentem, megállottam a függönyös ajtó mögött s a nyiláson keresztül bekandikáltam,

Ott állott ő, az isteni modell; aktot állott. Oh, de milyen aktot!

Szőke, selymes haja puha bársonyos testére hullva olyan keretet adott ennek az itteni harmóniának, hogy nilusi vizilónak kellett volna lennem, hogy izgatottságom ne szálljon 90 fok Celsiusra.

Nesztelenül léptem be, barátom festett tovább szorgalmasan, anélkül, hogy észrevett volna.

Egyszerre hirtelen hátra fordult.

— Ah! Te vagy? Szervusz! Jer közelebb.

Szégyenkezve fordultam a falnak.

— De kérlek, mit képzelsz? Csak nem fogom zavarba hozni modelledet!?

Miska a modellhez fordult:

— Ugy-e nagysád, nem szégyenkezik? No lásd, inti, hogy nem. Lépj közelebb.

Én bátortalanul botorkáltam előre. Csak most nézhettem meg igazán; bámultam remek alakját, fitos orrát, piros ajakát s egész ritka szépségét. Tovább is gyönyörködtem volna benne, de a festő bevégezte munkáját s felállott.

— Igy kisasszony! Mára elég volt. Adieu! Megoldott egy zsinórt, mire csikáron mozgó lepedő lebbent meg a festő régiókban és méltóságosan lefelé szállva, nemsokára elfedte szemeim elől a modellt.

Hiába kinált engem a piktor konyakkal és czigarettával, az én fejemben csak a modell forgott.

Kérdeztem, faggattam a fiut a szép leány kiléte iránt, de hasztalan. Napok multán ismét felkerestem őt, de már eredménytelenül.

Egyszer aztán sikerült a fiut eltávoli-

tani a müteremből. Ugyanis szivart kértem tőle, mert tudtam, hogy munkakabátjában csak czigarettát tart. Ő elment a másik szobába, én megragadtam az alkalmat és a modellt össze-vissza csókoltam. Ő nagysága egy cseppet sem állott ellent.

Hirtelen lépteket hallok, vissza akarok ugrani, neki megyek a táblának, ez rámdüti a festékes asztalt és én czinóberveres tengerben uszva hencseregtem barátom előtt, ki nem tudta haragudjon, vagy nevessen-e. — Kölcsönkért ruhába öltözködtem és ismét kérdezősködni kezdtem,

— Te, ki ez a modell?

— Egy szép leány!

Ez volt az egész, amit megtudhattam. Haragosan, köszönés nélkül rohantam el s mint az őrült szántottam végig az utczákat. Napokon keresztül nem ettem, nem aludtam, végre is véget akartam vetni ennek az állapotnak.

Jókor reggel hat órakor kimentem a müterembe s megvesztegettem az inast csengő koronákkal.

— Ki ez a modell?

— Nem tudom.

— Mikor jön? Mikor megy?

— Reggel hozzák, este viszik. Egy siket kocsisuk van, nem tudtam belőle kivenni egy szót sem.

— Miért?

— Mert néma!

— Köszönöm, vezessen be!

Az összes Gaborieau regények hátborzongtatási kéjeit átélveztem e gondolatra.

Ismeretlen modell . . . siket kocsis . . . néma . . . titokzatos . . .

Szerelmem izgatottá tett, látni vágytam őt, szivem titkos óhajtását, lelkem vágyát.

Éppen róla gondolkoztam, midőn egy borotvált képü, angol kinézésü kövér ur jött a müterem felől. Ugy látszik, korábban kelt fel, mint én.

Valami köszönés félét mormogott, mire én hasonlóképpen feleltem.

Ő leült, én felállottam és bekukucskáltam a függönyön át, ott feküdt a modell ragyogó szépségében az ottománon.

Ha ez a kopasz arczu majom itt nincs, hozzárohanva ölelem keblemre, de igy csak kalapomat szorongatva ültem le egy fotellbe.

Az idegen fikszirozni kezdett, azután felállott, megtapogatta arczomat s rövidesen annyit mondott:

— Nem gummi!

Én nem értettem őt meg, különben is gondolataim más felé kalandoztak.

Ő megtörte a csendet s igy szólt: Kényelmetlen dolog, ha ily sokáig kell várakoznunk a müvészre, s nem ismerjük egymást. Én John Klyst vagyok, a „Klyst and Company“ czég beltagja. Én persze igen örültem a szerencsének.

Az idegen beszélt folyton, de én nem hallgattam reá.

Egyszerre megragadta jobbomat, amikor is figyelni kezdtem.

— Uram: Ami találmányunk: a „Klyst-féle automata gummi“, a felülmulhatlan remek találmány. Eddig kérem, ha a festőknek modellre volt szükségük, óránkint koronákat fizettek. Most? Havi két forintért kapnak kölcsön olyan gummi modellt, amilyen tetszik, beállithatják, ahogy akarják.

Irtóztató sejtelem fogamzott meg az agyamban.

Klyst ur megragadott s mielőtt védekezhettem volna, behurczolt a müterembe.

— Lássa! Nézze meg, ez is az!

Nem tudtam magam visszatartóztatni, reá rohantam s fojtogatni kezdtem.

— Hazudsz, nyomorult!

Nagynehezen kiszabaditotta magát kezeim közül s hogy állitását beigazolja, kiforgatta szerelmes modellem nyakát.

És zokogva hullottam a földre és sirattam az én gummi szerelmemet.

Telosan.

CSARNOK.

A sors.

(Regény.) 1.

— Irta: **Francisco de Renzis.** —

Forditotta: **Váradi Ödön.**

I.

Egy nap Darvint olvastam; müve „A fajok eredete“ nem hagyott többet nyugtot. Erre Ribotot vettem elő, ki a vér öröklésére szól, — azután Bruce Thomsont olvasnám, igy a zivatarból eresz alá jutottam. Brre Mandsley müveit vettem elő: sokkal homályosabb volt, semhogy világosan megértettem volna.

A csendben elgondolkoztam: „A meggyötrett sziv küzdelmei, a titkos fájdalmak s életünk rejtélyszerü ballépései, a szerelmi szenvedély, mely bennünket leigáz s s elvakit, az események ritka összetalálkozása, a félelmes végzet, mely gyakran egy emberre zudul, nem egyéb igazán, mint csalóka szemfényvesztés? Csak oly hatásköre van az embernek, melyen az előre meghatározott élettolyamat, mint valami vágányban, ugy halad, a természet által kijelölt uton? Többet dönt az ember életében a születés, mint az átalakitó nevelés?

A születésből folyó természet tehát tulemelkedik alakon és szinen, kiterjed a megszokásra s kedélyhangulatra? A mi származásunk tehát eltörhetetlen nyomokat hagy a müveltségen s az erkölcsös életen belül is?

Vajjon a költő, ki arra törekszik, hogy az ember érzelmeit vizsgálat tárgyává tegye, nem fog-e hiába való munkát végezni, mint például a ki a hatást az okokkal felcseréli?

Igaza van Mandsleynek, midőn mondja: „Az emberre még ősszüleitől eredt végzet nehezedik s senki, bármenynyire merész is, nem képes magát természete zsarnoksága alól kivonni.“

Ekkor egy szomoru történetre gondoltam s azt leirtam, a mint a visszaemlékezés azt szivemnek sugalta.

I.

Hogy Venturelli kadet anyja nem valami kedvező anyagi viszonyok között él, köztudomásu volt az a dologról Venturelli társai között csak akkor folyt a szó, ha megszálta őket az inger, hogy felebarátjaikat ócsárolják. A rosszakaróbbak meg éppen kimondták, hogy a szegény nő annyira nehéz körülmények közt van, hogy egy női nevelőintézetben zene-órákat kénytelen adni, hogy életét valahogyan tengethesse.

Hogy a dolgg csakugyan igy áll, soha se tudtuk megfigyelni, minthogy a jó asszony nagyon egyszerüen élt. Egyikünk sem társalgott azon felül a fiuval, senki se tudta, hol lakik, senki se találkozott vele az utczán, csak akkor ha a tanulók más rokonaival ő is meglátogatta fiát.

E körülményekről sokat beszéltek a della Nunziatella nevü nápolyi kadet-iskolában, s ha egy dühös tanuló a kis Venturellit boszantani akarta, merész hangon kérdé: — Ugyan, Venturelli, mond csak, igaz az, hogy anyád hegedüs?

A szegény ifjunak már az első iskolai években az áldozat fájdalmas szerepe jutott s anya hegedüje miatti gunyolódások nem voltak az egyedüliek, melyeket el kellett türnie.

A szegény Venturelli asszonynak egészen sajátságos hire volt, akár a tréfából, akár a hiresztelésből történt, s egy gyógyithatatlan bajhoz hasonlitva soha se hagyta el, mintegy hozzátapadt.

Ugyanis azt mondták róla hogy gznosz nézése van (a gonosz nézés: la jettatora, különösen Itália középső és déli tartományaiban uralgó babona), mely szerencsétlenséget hoz, s ha valaki vele találkozott, meghonosodott szokás volt, hogy bizonyos, rosszakaratu neveléstől kisért kézmozdulatot tegyenek. (Az ugynevezett Cornat, azaz a mutató és kis ujjat, előrenyujtják, a kéz többi ujjait lóbálják.)

Hogy egyedül ő állott ily hirben, s más senki, annak oka mindenki előtt ismeretlen volt. Miért uralkodott vele szemben ily előitélet, holott rajta éppen semmi sem volt, a mi a visszatetszés érzetét bármiben is felkelthette volna?

Arczkifejezése éppen nem volt barátságtalan, tekintete nem volt sanditó, arczszinén sem volt valami különös; sőt mi több, egész megjelenése inkább jóságról, szelidségről, őszinteségről tett bizonyságot.

Valami oka mégis sejthető volt. Venturelli asszony leánya volt Belinfante vezérnek, (kiről) ez volt, a miért a szegény asszony szenvedt, mert e vezér főnöke volt a tevékeny „Jettatore“-nak, mely hatalmát a birodalomban III. Károly utódainak idejében érvényesité.

Belinfante vezérről a legrettentőbb dolgokat beszéltek. Puszta megjelenése tüzet, pusztitást jelentett, kézszoritása erőszakos halált, szerencsétlen esést; testi bajokat s betegséget idézett elő. S Nápolyban a rossz nézéstől nagyontartottak azon időben; attól tartott mindenki, hogy e baljóslatu tekintet az atyáról a gyermekre — a női ágat sem zárva ki — hetegizig öröklődik.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Aratási tudósitások. Tisztelt levelezőinke felkérjük, hogy tudósitsanak bennünket minél előbb az aratási eredményekről. Lehetőleg arra a kérdésre kérünk feleletet, hogy hány holdnyi területen milyen minőségü és mennyi mennyiségü buza termett?

Henneberg-selyem

csak akkor valódi ha közvetlen gyáraimból rendelik.

fekete, fehér és szines 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 külömböző fajta és 2000 külömböző szin és árnyalatban. stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér, vámmentesen s házhoz szállitva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállitó.)

Menetrend.

I. Debreczeni országos vásár alkalmával:

(az ugynevezett fővásár vasárnapi és hétfői napján)

a) Debreczen—püspökladányi vonal.

1776 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	Vegyes von 1723 I. II. III. o.
1 46	ind. Püspök-Ladány érk.	1 28
2 03	Kaba	1 08
2 23	Szoboszló	12 44
2 34	Vérvölgy 104. sz. őrház	×12 31
2 41	Ebes	12 24
2 50	Ondód 107. sz. őrház	×12 14
3 03	érk. Debreczen ind.	12 00

b) Debreczen—szerencsi vonal.

4667 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	4670 sz. vonat I. II. III. o.
7 19	ind. Hadház érk.	3 58
×7 37	Alsó-Józsakert 117. számu őrház	×3 40
7 55	érk. Debreczen ind	3 20

II. Nyiregyházai országos vásár napján:

4668 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	4669 sz. vonat I. II. III. o.
5 54	ind. Debreczen érk.	6 07
×6 14	Alsó-Józsakert 117. számu őrház	×5 50
6 34	Hadház	5 33
6 43	Téglás	5 19
7 06	Ujfehértó	4 56
×7 21	Császárszállás m. r. h.	×4 26
7 31	érk. Nyiregyháza ind.	4 14

III. Szatmári országos vásár napján:

1779 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	1774 sz. vonat I. II. III. o.
6 56	ind. Királyháza érk.	7 02
7 20	Fekete-Ardó	6 42
×7 33	Nevetlenfalu 98. sz. őrház	×6 28
7 41	Halmi	6 22
8 00	Mikola	5 40
8 23	érk. Szatmár ind.	5 13

IV. Munkácsi országos vásár napján:

470 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	
5 56	ind. Csap	
6 08	Eszeny 225. sz. őrház	
6 26	Bátyu	
6 43	Barkaszó 278. sz. őrház	
6 56	Sztrabicsó-Gorond	
7 17	érk. Munkács	

V. Derecskei országos vásár napján:

Vegyes vonat 4515 I. II. III. o.	Vegyes vonat 4517 I. II. III. o.	Állomások	Vegyes vonat 4516 I. II. III. o.	Vegyes vonat 4518 I. II. III. o.
8 50	4 20	ind. Derecske érk.	7 04	2 54
9 10	4 40	érk. Sáránd ind.	6 45	2 34

Megjegyzések.

1. Az állomások neveitől **balra fekvő idők felülről lefelé, a jobra fekvő idők pedig alulról felfelé** olvasandók.
2. A vonatok közlekedési ideje a középeurópai idő szerint van kitüntetve.
3. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig terjedő **éjjeli idő** a perczek aláhuzásával van megjelölve.
4. × = Feltételes megállas.

Kiadó és laptulajdonos:
Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.
Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Bérkocsik dijszabályzata.

	Két lovas		Egy lovas	
I. Napszámra.				
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	—	3	—
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	—	2	—
II. Óraszámra.				
Fél órára	—	40	—	30
Háromnegyed órára	—	60	—	45
Egy egész órára	—	80	—	60
Minden következő órára	—	40	—	30
Az utolsó órán tul félórára vagy kevesebb időre	—	20	—	15
III. Egyes járatokért.				
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	—	50	—	30
IV. Meghatározott járatok.				
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik				
A temetőbe ki és vissza	2	—	1	40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1	20	—	80
A szinházba menet	—	60	—	40
A szinházból jövet	—	80	—	60
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	—	50	—	30
Éjjel menet vagy jövet kézi táskával	—	80	—	60
A kocsis mellé elhelyezett minden darab málha után 10 kr. jár.				
A korcsolyázó vagy csónakázó tóhoz, czukorgyár, légszeszgyár, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	—	50	—	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	—	80	—	60
A nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	—	50	—	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	—	—	70
Minden következő órára	—	60	—	40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1	20	—	90
Minden következő órára	—	40	—	30
A katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	—	50	—	30
Menet és jövet egy órai várakozással	—	80	—	60
Minden további órára	—	40	—	30

A dijak reggeli 6 órától esti 9 óráig számittatnak.

Felhivás

zárt ajánlattételre.

A debreczeni ev. ref. főiskolai tápintézetben 400—450 métermázsa évi kenyérfogyasztásra, az 1898/99. tanévre, zárt ajánlatok beadására az érdekeltek felhivatnak.

A kenyér a debreczeni „István"-gőzmalom őrleményei közt 6-os számmal jegyzett kenyérlisztből állitandó elő, s igy az árak kiszámitásánál is az szolgál alapul.

Pályázók kötelesek ajánlataikban határozottan kitenni, hogy az „István"-gőzmalom hivatalos árjegyzékének minden árából hány százalékot engednek?

Egyéb feltételek a főiskolai háznagyi hivatalban megtudhatók.

Zárt ajánlatok 350 frt óvadék mellékletével **folyó évi augusztus 2-ik napján d. u. 5 óráig** a főiskolai háznagyi hivatalhoz adandók be, mely ajánlatok felett a gazdasági tanács szabadon határoz.

Debreczen, 1898. julius 15.

A gazdasági tanács.

Csokonai nyomda

és kiadó-részvénytársaság

Debreczen Halpiacz.

Ügyvédi és ev. ref. egyházi nyomtatványok

következő olcsó árszámitás mellett kaphatók:

Nyomtatványszám		Alak	25 db krajczár	100 db krajczár
1	Adóslevél	0 1/4 iv	5	20
2	Térítvény	0 1/2 „	10	40
3	Zálogolási és becslési jegyzőkönyv	0 1/1 „	20	75
4a)	Árverési jegyzőkönyv (küliv)	0 1/1 „	20	75
4b)	Árverési jegyzőkönyv (beliv)	0 1/1 „	20	76
5	Hirdetés elsőbbségi jog érvényesithetése végett	0 1/2 „	10	40
6	Biztositási végrehajtási kérvény	0 1/1 „	20	75
7a)	Tárgyalási jegyzőkönyv	0 1/1 „	20	75
7b)	Tárgyalási jegyzőkönyv (községbirósági)	0 1/1 „	20	75
8	Igénykereset, tulajdonjogi	0 1/1 „	20	75
9	Sommás váltókereset	0 1/1 „	20	75
10	Sommás kereset (végzéssel)	0 1/1 „	20	75
11	Meghatalmazás	0 1/2 „	10	40
12	Csődkereset	0 1/2 „	10	40
13	Váltó-óvás (fehér irodai papiron)	0 1/1 „	30	100
14	Árverési hirdetés	0 1/2 „	10	40
15a)	Adásvevési szerződés	0 1/1 „	20	75
15b)	Adásvevési szerződés	0 1/1 „	20	75
16a)	Csere-szerződés	0 1/1 „	20	75
16b)	Csere-szerződés	0 1/1 „	20	75
17	Rendelvény	0 1/2 „	10	40
18	Árverést kitüző végzés	0 1/2 „	10	40
19	Kézbesitési iv	0 1/4 „	05	20
20	Végrehajtási kérvény	0 1/1 „	20	75
21	Hivatalos jelentés	0 1/1 „	10	40
22a)	Árverési hirdetmény	0 1/2 „	10	40
22b)	Árverési hirdetmény	0 1/1 „	10	40
23	Tulajdonjog bekebelezése	0 1/1 „	20	75
24	Zálogjog törl. bekeb. iránti kérv.	0 1/1 „	20	75
25	Törlési nyilatkozat	0 1/2 iv	10	40
26	Költségjegyzék (fehér irodai papir)	0 1/2 „	15	50
27	Kötelezvény I.	0 1/2 „	10	40
28	„ II.	0 1/2 „	10	40
29	Nyugta	0 1/2 „	10	40
30	Adóslevél	0 1/1 „	20	75
31	Tanukihallgatási idézés	0 1/4 „	05	20
32	Idézvény	0 1/4 „	05	20
33	Szóbeli végrehajtási kérvény	0 1/2 „	10	40
34	Árverést elrendelő végzés	0 1/2 „	10	40
35	Végzés végrehjtás tárgyában	0 1/2 „	10	40
36	Hirdetmény	0 1/2 „	10	40
37	Marasztaló itélet	0 1/2 „	10	40
38	Jegyzőkönyv mezőrendőri kihágásról	0 1/1 „	20	75
39	Biztositási jegyzőkönyv	0 1/1 „	20	75
40	Kereset-levél	0 1/1 „	20	75
41	Kielégitési végrehajtási jegyzők.	0 1/1 „	20	75
42	Megkeresés idegen közs. bir. végreh.	0 1/2 „	10	40
43	Panasz-jegyzőkönyv	0 1/1 „	20	75
44	Tanu kihallgatási jegyzőkönyv	0 1/1 „	20	75
45	Jegyzék a pénzbirságról	4 1/1 „	25	90
46	Mutató-könyv	4 1/1 „	25	90
47	Határidő-napló	4 1/1 „	25	90
48	Panaszkönyv	8 1/1 „	30	110

Ev. ref. egyházi nyomtatványok.

Egyházi adófőkönyv	100 iv	3.00
Gondnoki Napló bevétel D/a. m.	„	1.50
„ „ kiadás D/b. m.	„	1.50
Pénzbeli számadás E/a. minta	„	1.50
Terménybeli számadás	„	1.50
Adófőkönyv c/minta	„	1.50
Egyházi adó-iv	100 drb	0.50
Esketési igazolvány	„	0.35
Keresztelési jegy	„	0.40

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készitünk el.

„Csokonai" nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1898.